

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trisporno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della es-serma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici „Via Duomo“ h. št. 367, II. nadstr. naročnina pa opravištvu „Soča“ v Gorici „Via scuole“ h. št. 429, II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilov slovenskega političnega društva goriškega za branbo narodnih pravic.

Nova davkova postava.

Nekam nehvaležna naloga je, govoriti in pisati o novih davkih; davek je sploh neprijatelj stvar, posebno v državi, ki nij uravnana na zdravih narodno-gospodarskih načelih. — Če je davkoplačevalec prepričan, da mora žrtvovati lep del svojega v potu obraza zasluženega dohodka za neproduktivna izdavanja, nij čuda, ako nejevoljno plačuje, kar država od njega tirja. — Mej produktivna izdavanja šteje stroške za šole, v katerih se ne dela politika, ampak se podučuje na podlagi prave pedagogike, potem stroške za javne ceste in železnice, za dobro pravosodje in za pametno upravo, slonečo na največji avtonomiji. — Vse druge stroške štejejo manj ali več mej neproduktivne, ker prav malo ali nič ne koristijo občenemu blagru in izvirajo le iz samopridnosti manjšega dela državljanov, katerim gre v prvi vrsti za varovanje predpravil itd. To vse je v obče govorjeno in se ne nanaša samo na eno državo, ampak naslanja se na splošni državni princip, — kajti dandanes manj ali več vse evropske vlade po neki konkurenciji greševajo zoper zdrava narodno-gospodarska načela in s tem same delajo na velikanski socialni preobrat. Kedor pa hoče računati z faktorji, kakoršni so, ta more, če o davkih govori, v poštev jemati denašnje potrebe držav in ozirati se k večem na to, kako bi se te državne potrebščine bolj pravično razdelile, da bi pamreč vsak državljan po pravi in pravični meri donasal svoj del za pokritev teh stroškov. — Priznati moramo, da je sedanje avstrijsko finančno ministerstvo po velikih stiskah, kako denar delati za velikanske potrebščine, vendar enkrat prišlo na eno v obče dobro misel, in ta je nova davkova postava, o kateri smo namenjeni danes govoriti. — Minister financ predložil je državnemu zboru postavo, katera ima prav za prav namen zravnanje državne stroške in dohodke, tako sicer, da bode dotični davkoplačevalec vsako leto manj ali več plačeval, vedno v primeri z višjim ali nižjim primankljajem (deficitom) državnega računa. Ta nov davek je posebno zarad tega osnovan na zdravi podlagi, ker odpade po njega vpeljavi dohodnina in bode tudi mogoče zdatno znižati zemeljski ali gruntni davek, ki naše kmetijstvo tare kot prava mora in preti, da posebno našega slovenskega kmeta popolnoma uniči. — Zmisl in osnova omenjenega novega davka je sledeča: Proračun pokaže na priliko primankljaja 20 milijonov gld. Finančnega ministerstva naloga je zdaj, da izračuni, koliko dohodka imajo vsi novi davščini podvrženi državljan; recimo, da znaša ta dohodek 1000 milijonov gld., kateri dohodek se razdeli mej 100.000 oseb in to stori

po razmeri dohodka na sledeči način: Po postavi, katero je sklenil odbor državnega zbora in katera bo najbrže obveljala, razdele se onih 20 milijonov mej 100.000 plačevalcev ne na vsacega enako, ampak razmerno po dohodku in da je račun laže, napravile so se takozvane davkove enote in razredi. Kedor na priliko ima letnega čistega dohodka 600 do 700 gld. (kedor ima manj dohodka, je glavnega davka prost), plača za 2 enoti in se všteva v I. razred. Da bodo čitatelji to reč bolj razumeli sledi tukaj cela škala po razredih, dohodkih in enotah:

razred	dohodek	enote
I	od 600 gld. do incl.	700 gld. 2
II	čez 700	850 „ 4
III	850	1.000 „ 6
IV	1.000	1.200 „ 8
V	1.200	1.400 „ 10
VI	1.400	1.600 „ 12
VII	1.600	1.800 „ 15
VIII	1.800	2.100 „ 18
IX	2.100	2.400 „ 22
X	2.400	2.700 „ 20
XI	2.700	3.000 „ 31
XII	3.000	3.500 „ 37
XIII	3.500	4.000 „ 43
XIV	4.000	4.500 „ 50
XV	4.500	5.000 „ 60
XVI	5.000	5.500 „ 70
XVII	5.500	6.000 „ 82
XVIII	6.000	6.500 „ 94
XIX	6.500	7.500 „ 106
XX	7.500	8.500 „ 120
XXI	8.500	9.500 „ 140
XXII	9.500	11.000 „ 164
XXIII	11.000	12.500 „ 192
XXIV	12.500	14.000 „ 226
XXV	14.000	16.000 „ 268
XXVI	16.000	18.000 „ 316
XXVII	18.000	21.000 „ 368
XXVIII	21.000	24.000 „ 428
XXIX	24.000	27.000 „ 500
XXX	27.000	30.000 „ 590
XXXI	30.000	35.000 „ 680
XXXII	35.000	40.000 „ 770
XXXIII	40.000	45.000 „ 890
XXXIV	45.000	50.000 „ 1040
XXXV	50.000	55.000 „ 1190
XXXVI	55.000	60.000 „ 1340
XXXVII	60.000	70.000 „ 1490
	70.000 so razredi za po	10.000

višji in se imajo davkove enote za tri procente nižjega zneska vsacega razreda preračunati.

Kadar izve ministerstvo po svojih organih, koliko enot po omenjeni škali je zapopadenih v skupnem dohodku 1000 milijonov, deli potrebno svoto, oziroma omenjeni primankljaj od 20 milijonov enako mej vse enote in kadar tako izračuni vrednost vsake enote, ve vsak državljan, da mora tolikokrat plačati ono vrednost, kolikor mu je bilo prisojenih enot. Da bo reč še bolj jasna, naj sledi račun: Na omenjenih 100.000 plačevalcev se skupnim dohodkom 1000 milijonov pride po zgoreni škali nekaj manj od 16 milijonov enot; mej te enote je treba razdeliti primankljaj od 20 milijonov, torej 20.000.000 : 16.000.000 = f. 1.25. Vsaka enota plača po temu računu gld. 1.25 in torej plača oni, ki ima dohodka 6 do 700 po škali 2 enoti gld. 2.50 glavnega davka, kedor pa ima 70.000 gld. letnega dohodka pa plača po omenjeni škali 1490 krat gld. 1.25, ali 1862 1/2 gld.

Iz tega računa je vsakteremu jasno, kaka je nova postava, in prepričan se bode tudi vsakteri, da je namen te postave dober, kajti po tej postavi bodo vendar enkrat tudi bogatini in taki ljudje, ki živé od dohodkov plačevali primeren davek, mej tem ko zdaj največje breme leži na ubogemu kmetu. Princip te postave je celó, vse druge davščine opustiti in vse davščine po tem principu uravnati. Vendar pa ima tudi ta postava, kakoršno hoče sprejeti večina drž. zbora, nekatere pomanjkljivosti, o katerih hočemo govoriti prihodnjic ter dodati tej razpravi tudi še nekoliko drugih primernih opazek.

(Konec prih.)

Vojna za osvobojenje Jugoslovanov.

Na evropskem bojišču so se vršili v zadnjem času važni dogodki, o katerih prav radostno poročamo. Dne 24. t. m. je hrabri general Gurko s svojimi konjiki po vročem boju, ki je 10 ur trajal, zasedel močno turško pozicijo pri Telišu, na cesti iz Plevne v Sofijo. Rusi so pri tej priliki ujeli 1 pašo, mnogo oficirjev, 3000 vojakov in cel polk konjikov; osvojili so tudi 4 turške kanone.

Štiri dni po tem, to je 28. t. m. je general Gurko pribojeval novo, sijajno zmago mej Telišem in Górenjim Dubnikom, vzeši drugo utrjeno turško pozicijo in ujevši 7 taborjev (3—4000 mož) turške vojske s tremi kanoni. Ta poročila so popolnoma zanesljiva in tudi uže od strani ruskih nasprotnikov potrjena. Gurkovi zmagi ste jako pomenljivi, ker je

mišljenih pravic niti za las odstopiti, in tako so nastali mnogokrat prizori, ki so ves zbor pri najslovesnejih sednicah v smeh pripravili. Tako se je hotel vojvoda Enrik Brunsviški na vnebohojenje leta 1541, ob času državne zboru v Regensburgu, v cerkvi na stol usesti, ki je bil za mejnega grofa Brandenburskega pripravljen. Nastal je velik prepir med obema in tak vrišč, da se nij mogla božja služba nadaljevati. Še le na dvakratni opomin cesarjev odšel je vojvoda iz cerkve in tako prepiru konec naredil. — Na državnem zboru l. 1530 prišel je nekega dne vojvoda Bavarski v zbor in se usedel prav tik volilnega kneza Joachima Brandenburskega. Ta se je čutil s tem tako razžaljenega, da je ustal in molče odšel. Po sednici pa je ukazal oni del klopi, kder je vojvoda sedel, toliko spodžagati, da se je le še malo vkup držala in potem zopet lepo s preprogo pogrniti. Ko je drugoga dne zopet vojvoda v sednico prišel in se na ono mesto usesti hotel, odlomila se je klop in vojvoda je padel znak (na herbetu) v dvorano, tako da je med vsemi navzočimi velik smeh nastal. *)

V povišanje veličanstva volili so si tudi evropski vladarji posebno obleko. Ana Bretanjska, nevesta

*) Bibliothek der Unterhaltung u. des Wissens, VII, Jahrgg. 1877, Bandchen VII,

LISTEK.

Nekaj o etiketi.

(Dalje.)

Filip II. je ukoreninil mnenje, da vladarju svečano, razmerjeno, počasno in skrivnostno življenje najbolj pristojna. Vso svojo vzvišenost, v kateri se je Filip II. domišljaj, izrazil je v odgovoru tridentinskemu škofu. Ta ga je hotel opomniti, da naj bode prijaznejši z nemškimi knezi, da je med španjskim in nemškim vladarjem velik razloček in da se tudi njegov oče cesar Karol V. prijazno vede z državničnimi knezi. A Filip mu je odgovoril: „Tudi med menoj in mojim očetom je velik razloček, ker jaz sem sin cesarjev, on je bil le sin kraljev.“ Istočasni Sastrow, župan v Greifswaldu, piše o Filipu II.: „Kedar volilni in drugi knezi, ki Filipa na njegovem potovanju po Nemškem (l. 1548) spremljajo, pred kako cerkvijo raz konj sedejo, se cu po njih še ne ozre ne, temveč gleda naravnost pred se; za herbtom pa jim miga z obema rokama, naj bi zraven njega korakali. Vendar pa gredo-le za njim.“

*) Weiss, Weltgeschichte V. 526.

Kako je bilo pač to ponosno veličanstvo razžaljeno, ko je moral Filip pri svojem kronanju za kralja Aragonskega iz ust najvišjega dostojanstvenika v deželi — Justicia mayor — slišati: „Mi, ki smo toliko vredni kot ti in ki skupaj več premotemo, kakor ti, mi te naredimo za kralja s pogojem, da bodeš našo svobodo spoštoval; če ne, pa ne!“

Očetov ponos podedoval se je tudi na njegovega sina Don Carlosa. Ta je imenoval svojega očeta le brata, cesarja Karola V. pa očeta. Carlos nij hotel pred Filipom pokrivala snemati, ali pa vpričo njega stati.

V začetku XVI. stoletja morale so etiketne ceremonije po vsej Evropi že splošne biti, ne le na dvorih kronanih vladarjev, nego tudi na gradovih nemških knezov. Pravijo, da je že papež Julij II. (1504—13) ustanovil red, po katerem naj si sledé evropski suvereni glede njih veličanstva in imenitnosti. Takih suverenov je bilo takrat 26. Veliki prepiri so nastajali med nemškimi knezi zaradi prednosti, kedar so se zbrali h kakemu državnemu zboru. Akoravno je bil red knežjih oseb po strogi etiketi naj, natančneje ustanovljen in predpisan, vendar so se nahajale še vedno neke posebnosti in podrobnosti, o katerih se neso mogli nikoli končno zediniti. Knezi pa so bili térdovratni samoglavneži, ki neso hoteli od svojih do-

zdaj Turkom pretrgana zveza med Sofijo in Plevno in je Osmanovo stanje v Plevni postalo zelo nevarno. — Vse kaže, da se ima pri Plevni odločiti vojna osoda, za to je pozornost cele Evrope obrnena na to bojišče. Čajmo, kaj poročevalec angleškega lista „Daily News“ poroča od Plevne: Laž je, da bi se bilo nedavno posrečilo Turkom, spraviti v Plevno zaloge živeža in tretjiva. Odkar zapoveduje konjici general Gurko, ni bilo mogoče v Plevno poslati ni najmanjše stvarice. Teden dni je uže Plevna popolnem obkoljena, razumevati se ima tu tudi pehotna vojska. Ko je prišla garda na bojišče, razpostavila se je Rusom ob levej, kjer je Skobelev s 16. divizijo, in obkolevalna črta je bila zmirom večja ter je rastla od Lovče proti Sofiji, kakor so prihajala nova krdele. Ob cesti in na cesti so močne vojne sile pešcev in Gurko poteguje vedno dalje to črto s svojo rusko-rumunsko konjico. Obkoljenje je zatorej popolno in njega način dovolj jasno kaže, kakor tudi obilna infanterija svedoči, da ruski načrt ima še drugih namenov, nego samo Osmana vreči v Plevno ter ga ondi držati zaprtega. Ko bi ga bili Rusi hteli samo odrezati, dovolj bi bila konjica Gurkova za to svrha. Sicer je res, da ta ne bi bil mogel ustavljati pomočnih krdel, ki bi bila prihajala v Plevno, ali mogel bi bil s svojim topništvom uničiti vozove, postreljati konje in ukončavati živež, ako bi ga uže ne bil mogel sebi pridobiti. Pešcev onstran Plevne ni trebalo nikakor, a da so jih tija poslali, razjasnjuje dovoljno namen Rusov, kateri ne mislijo le izstradati Osmana, nego mu tudi zabraniti, da ne ubegne. Natančno se določiti ne da, na koliko časa je Plevna preskrbljena z živežem, česar najbrž ni sami Turki prav ne vedo. Ako pak ne bode imel „ghazi“ Osman-paša preko zime kaj jesti, prišel bode kmalu v tako stisko, kakor Bazaine v Metz. Rusom vsak dan dobajajo pomoči in očito je, da hote okolo Plevne napraviti si takovih utvrdb, kakor so jih bili pred 7. leti pred Parizom Nemci. Ako bode te hotel Osman prodreti, naletel bode na iste ovire, na kakoršne je Trochu nekda pri obleganju Pariza. Osman ima z vso silo prebiti na jedni strani rusko vojsko ali se preje ali pozneje udati. Ker so Turki vse poletje lahko oskrbljevali Plevno, bi bila največja njih nemarnost, ako niso dovozili toliko živeža, da bi potrajal do spomladi. Dopisnik meni, da ga pa ne bode dovolj do onega časa; z dovažanjem je tudi mnogo ljudij prišlo v Plevno, a Turki niso nikdar ni mislili, da bodo Rusi Plevno popolnem obkročili. Osman bode zatorej moral poskušati, da bi prodrl rusko oblegavalno vojsko — a pri tem ga najbrž zadene osoda Mukhtarjeva. Naposled moram pa še pristavljati, da se odločno pripravljajo Rusi na vojsko v drugem letu, katera jim obeta vse boljših uspehov od onih, katere so dobili po pobitju Krüdenerovem meseca julija.

Vojvoda Sergeja Leuchtenberškega je dne 24. t. m. pri rekognosciranju pred cesarjevevo vojsko zadelo turško svinčeno zrno v čelo — da se je koj mrtev na tla zgrudil. Vojvoda Sergej je sin carjeve starejše sestre, rojen l. 1849. — Tudi na avstrijskem dvoru je zapovedano vsled njegove smrti desetdnevno dvorno žalovanje.

Mehemed Ali je imenovan za komandanta vojsk v Hercegovini, Bosni in Novem Bazaru.

V Aziji Rusi tudi hrabro napredujejo. Te dni so prinašali listi novico, da se je bilo uže začelo pogajanje zaradi izročitve Karsa — pa da se ni dognalo, vsled česar Rusi še dalje oblegajo in z vso močjo obstreljavajo to trdnjavo.

Tudi se posnema iz turških telegramov, da se Turki uže bojé za Erzerum, znamenje, da sami veliko upanja nemajo, da bi mogel Muktar z ostanki svoje

pobite vojske in z onimi 40 bataljoni Kurdiv, katere mu je Ismail pripeljal na pomoč, dolgo ustavljati se zedinjenim Rusom. Bitke najbrž dolgo ne bodemo čakali, ki naredi konec kampanji v Aziji.

V Gorici vernih duš dan.

„Blagor mu, ki se spočije!“ Koliko pomenljivega je v tej kratkej vrstici, ki nas spominja dražih nam ranjkih. Danes je oni resni, žalostni dan, katerega nam je uže sinočna „lampica za verne duše“ naznanila, ki po stari, pobožni navadi, kakor pri bogatem slovenskem kmetu, tako v kajzarjevi borni sobi vso noč berli za duše ranjkih, katere krije črna zemlja. Vsa radost zginola je v hiši, stari oče moli par očenažev več kot navadno in te — za verne duše. Milo zvonenje nas uže ranega jutra prebudi, in nehoté čutimo, da ima danes poseben pomen: „Mortuus plango.“ — Na ulicah sčavamo prijatelje in znance v temni obleki, resnega obraza jim podajemo prijateljsko roko, posebno onim, od katerih vemo, da jim je nemila smrt v nedavnem času pobrala drage roditelje, ljube otročiče, zvestega brata ali sestro, drugemu zopet mlado, milo nevesto. Nekateri uže zjutraj zapuste mestni hrup in se podajo na obisk, — oh, kako tužno je to obiskovanje! — na grobeh, ki jim krijejo posvetne ostanke njihovih ljubljencev. Popoludne pa, glej, romajo tiho cele trume vernih, vsi imajo ravno isti cilj: na pokopališče, obiskat gomile, kjer se duša vzdiguje k stvarniku, serce pa, oh to prebodeno, tužno serce želi združiti se z onimi, na katere je bilo tako ozko navezano v življenju. In mej to množico bil sem i jaz, ker i moje blage roditelje, krije žalibog uže davno tihi grob. Eni so odhajali, drugi prihajali na kraj miru. Tihi, tužni pozdravi so se menjavali, serčna čutila so se vzdigavala nad pozemskim gorjem. Tu zapaziš mlado devo bledega obraza, mrtvaški venec ima v roki, spremlja jo mati solznih oči, molče gresti ena poleg druge, tretjega nij, oh njega nij, ki je nekda spremljal svojo ljubljeno soprogo ter trudil se in skrbel za drago mu hčerko. Ali hočeš še kaj več pozvedeti? mari ne uganješ na prvi pogled, komu je namenjen oni venec? Možu-očetu, kateremu zvesta žena se zapuščeno siroto uže leta in leta na vseh duš dan venec nosi v znamenje, da se ga še vedno tužnim srcem spominja. Kdo zamore popisati materna, kdo hčerina serčna čutila? Serce ti močno vtriplje, čutiš se i ti z njima nesrečno pozemsko bitje. Molče položi hči venec na križ očetov, ki nam pravi, da se zopet vidimo nad zvezdami; mati pa si solze briše ter kleče goreče prosi vsegamočnega za dušo svojega ranjkega voditelja in čuti v duhu z njim združeno molitev za srečo uboge sirote, katere glasno ihtanje jej tembolj sega v materno srce. Pustimo ji in ne motimo unjunih vtopljenih želja, da bi se nekda združile tam gori z blago očetovo dušo.

Glej! zopet tam, kako mlada deva kot okamenela kleči, i ona je solznih oči; sklerjeni roki pričati serčno molitev za onega, ki pod nje kolene v gospodu spi. Morda je revica, ki očeta nij nikdar poznala, „šel je po svetu, Bog ve kam“ in mater pa krije vsled bridke prevare, prerana gomila. — Oh ti nečimurni svet, ti svet nevaležni! mislil sem si, dospelvi k gomili, trava jo obdaja, pri njej se nihče ne ustavi nihče nij položil na njo venca, ali kaj spomina, zapuščena je.

Pod to gomilo počivata mož in žena, uže napis na kamenitem križi spričuje, da sta umrla brez otrok, njuno lepo premoženje zapustila sta sorodnikom, ka-

teri se pa za blagi duši nič ne zmenijo ter morda ravno denes radostnega srca praznujejo vse drugo, nego umrlih dobrotnikov hvaležni blagi, spomin.

Ne daleč od tu zapaziš drugo gomilo, pod njo trohne ostanke moža, ki je umrl reven, ker je zadnji krojcar položil na narodni altar, bil mu je voditelj, ljubil ga je z vso gorečnostjo, rodoljubno srce bilo je njemu posvečeno, njegove blage besede omehčale so marsikateremu slovenskemu mladenču serce, da je bilo za mili dom, za narod. Mož najčistejega značaja, boritelj za svete narodne pravice se je ločil od nas brez vsake materialne zapuščine, a njegova rakev nij zapuščena, narod mu je hvaležen za drago zapuščino — za narodno probuditev; njegove zasluge so globoko vtisnjene v rodoljubnih sercih.

Vse se gnjete okoli lepo okinčanega groba, frišni lavorov venec ovija se okoli kamenitega spominka, tribojni trakovi tužno vihrajo, se zlatimi črkami blišče se na njih primerni napisi, kot bliščal se je v življenju mož zlatega značaja; a v srcih okolo stoječih je globoko vtisnjeno njegovo ime, solza vtrinja se po tužnih obrazih, ki je neovrgljiva priča bridke, srčne tuge po neizmerni zgubi ljubljene očeta — Lavriča! T.—e.

Dopisi.

Iz Gorice, 2. Novembra. (Nove orgle v Privačini). Ker smo pozvedeli, da nekdo v Goriški okolici hudo rogovili zoper nove orgle v Privačini in zoper vrliga njih stavitelja, priobčujemo tukaj sledeče strokovnjaško poročilo.

Vsled povabila slavnega gospodarskega sveta v Privačini sem pregledal po g. Petru Potočniku, orglarju iz Ljubljane većinoma predelane orgle v tamošnji farni cerkvi, ter poročam o izidu svoje preiskave tako-le:

Osnova orgel (Orgeldisposition) je sledeča: spremane (Register) v tipkalu (Manual) so: Principal 8 čev. — 2, 5 met., votla flavta (Hohlfloöte) 8', damska flavta (Damenflöte) 4' — 1,25 met., Clarino in vox coelestis 8', Dulciana 8', Quina 5 1/3. — 1, 66 met., Oktava 4', mešanica (Mixtur) trojna in Superoktava 2' — 0,62 met.;

v stopalki (Pedal) pa: Subbas 16' — 5 met., Principalbas 8' in Oktava 4'.

Iz starih orgel je porabil piščali le za mešanico in superoktavo, katerima spremenama pa je moral dodati več novih piščali, ker je bila stara klaviatura okrajšana; nova klaviatura v tipkalu ima 4 1/2 oktav, v stopalki pa 2 oktavi in sicer polustopno (chromatisch) priredjene. V stopalki se igra lahko se žapom ali stopalom (Sohle) in s peto (Absatz).

Glasovi raznih novih spremen ugajajo imenu spremeninemu, česar se ne najde pogostoma, ker nekateri orglarji premalo gledajo na razmerje med dolgostjo in širokostjo piščali (Mensur) in na tvarino, iz katere piščali narejajo. Intonacija je prav enakomerna pri raznih spremenah, vbor orgel (Orgeltemperatur) prav skerbno izveršen, in glas lep, blag, mil, polen in močan po raznih spremenah, skupno pa mogočen in polnodoneč.

Meh („Magazinbalg“) se prav lahko tlači ter ima dosti sape za polne orgle; zaradi tega zapoje vsaka posamezna piščal točno in čisto. Sapnik (Windkanal) je dosti širok. Samotežva (Mechanik) je terdna in sploh pošteno izdelana; oklad (Orgelgehäuse) je lep. Orgla se spredaj (Spieltisch), kar je za orglavca in pevce jako praktično.

Maksimilijana I. in žena Karola VIII, kralja francoskega, bila je perva kraljica udova, ki je po smrti svojega moža (1498) černo obleko kot znamenje žalosti nosila. Poprej je bila žalostna barva kraljice bela, in od tod prihaja francoski izraz „reine blanche“ za kraljevo udovo. (Pri Rimcih so nosili možje černo, ženske pa belo obleko, kedar so žalovali). — Ana Boleyn je bila oblekla v znamenje svojega največega veselja rumeno svilo tisti dan (8. jan. 1536), ko je ves drugi dvor žaloval po prejšnji ženi Henrika VIII, po Katarini Španjski. Nasproti pa se je oblekal Henrik na dan usmertenja Ane (19. maja 1536) belo. Sploh se je oblačil ta kralj, kedar je nastopil kot načelnik angličanske cerkve, v belo svilo. — Koliko veljavo je imela etiketa tudi v poznejih časih na Angleškem dvoru, se vidi iz tega, da se je smelo z „devisko“ kraljico Elizabeto le kleče govoriti.

Toda vrnimo se nazaj na Francosko. Tukaj se je bila etiketa v XVI. veku že tako ukoreninila, da nij imel Henrik III, ko je bil iz Poljskega pobegnivši zopet na Francosko dospel 1574, nič nujnejega opravila, kakor da je nov red etikete osnoval. Upejali so tedaj španske ceremonije, ki so plemstvo in ljudstvo kolikor mogoče daleč od kraljevega veličanstva držale. Mnogo plemičev je bilo vsled tega razžaljenih, tako da so zapustili dvor in na njih mesto so prišli malovredni klateži. Ravno ta kralj je bil posebno ponosen na lepoto svoje roke, katero je bil

po materi, Katarini Medicejski, podedoval. Zato je nosil celo v spanji rokavice in krinko iz kozmetičnega testa, da bi si nežnost kože ohranil.

Skoro potem se je ukoreninila na Francoskem navada, da nij smel kralj bolne osebe obiskati, razen če je bila v sobi še druga postelja pripravljena, v katero se je potem Nj. Veličanstvo med pohodom vleglo. Nihče izmed francoskih podložnikov se namreč nij smel vleči, dokler je njegov vladar stal ali sedel. Tako je obiskal Ludovik XIII. Richelieu-ja in tako je izrazil Ludovik XIV svoje sočutje maršalu Villars-u, ko je bil ta v bitki pri Malplaquetu (1709) hudo ranjen.

Še stroža etiketa je vladala na Španskem. Nekdaj je jezdila soproga Karola II. na sprehod, omahnila na eno stran in obvisela za eno nogo v stremenu. 43 dvorskih strežajev je bilo navzočnih, a vsi ti so obstali kakor okameneli in neso pomagali kraljici, ker nij bilo zraven nadzornika konjskih hlevov, ki bi bil moral kraljici nogo iz stremena vzdigniti. Po naključju je prišel nekdo mimo in rešil kraljico. Zato je bil sicer se zlatom obdarovan, a zaradi njegove indiskretnosti poslali so ga v pregnanstvo! — Ko sta se Mazarin in Don Luis de Haro o pyrenejskem miru 1659 pogajala, prišla sta vkup na Fazanskem otoku v Bidasoji blizo mesta Andaya. Na tem otoku postavili so bili poslopje, pol na francoski, pol na španjski zemlji. V sredi je bila dvorana na dva enaka dela razdeljena, tako da sta mogla oba poslanca

eden poleg drugega sedeti, ne da bi bila zapustila zemlje svojih vladarjev. Oba sta ob enakem času v dvorano stopila in usedla sta se oba ob enem na popolnoma enako izdelana stola. Tako se je sklenil pyrenejski mir 7. novembra 1659.

Stroga etiketa prešla je bila od španjskih Habsburzanov tudi na avstrijske in na dunajski dvor. Ta je bila kriva, da je cesar Leopold velikega poljskega junaka in osvoboditelja Dunaja, Ivana Sobjeskega, 15. septembra 1683 tako mierzlo sprejel. To je bilo gotovo le na vitez, ker se cesar nij hotel ponižati vpričo nemških knezov, ki so ga obdajali, za svobodnega sina svobodne domovine je to jako žalilo, kakor nam pričajo njegova pisma do poljske kraljice *).

V vsi svoji smešnosti pa se je pokazala etiketa na rysviškem kongresu l. 1697. Preden so se začele jako važne obravnave politiškega obsežka, porabili so več sej samo za določitev, koliko voz, koliko konj, koliko lakajev, koliko pažev sme vsak minister seboj v Ryswick vzeti; ali naj strežaji palice ali bodala nosijo, kdo naj hodi na sprehodih na desni strani in kdo naj se na ulicah pervi vozi. Cesarski poslanci so zahtevali prvo mesto pri mizi, a španjski nij hotel tega dovoliti in skušal se je med dva cesarska urniti. Dalje so se branili cesarski poslanci poslanca volilnih knezov in samovlad z naslovom „ekscelencia“ nazivati. „Če me nočete ekscelencia imenovati“, je žugal poslanec volilnega kneza Brandenburškega,

* Prim: Weiss, Weltgeschichte V. 924—925.

Pridjani so tudi trije potegi z nogami (Collectivzug, Piano — in Fortezug), kar je velike važnosti. Kedar pritise orglavec z nogo skupen poteg (Collectivzug) pojo od vseh potegnjenih spremen v tipkalu le Dulciana. Clarino in vox coelestis, kar je posebno lepo. Na Goriškem še nisem nikjer kaj tako lepega slišal in ne zdi se mi pretirano, ako terdim, da se bo g. Potočnik s to sestavo močno prikupil vsakemu nepristranskemu večaku, kakor sploh vsakemu občinarju.

Imel sem priliko opazovati, kako so postali poslušalci osupnjeni, kedar sem bil potegnil skupen poteg, in marsikateremu se je bilo omečilo serce, da je pozabil na vse stroške.

Pri Piano potegu pojo od vseh potegnjenih spremen v tipkalu Principal, Oktava, votla in damska flavta, pri forte potegu pa zopet vse spremene. Na ta način se opravi v manjših orglah z enim tipkalom skoraj toliko, kolikor pri orglah brez teh potegov z 2 tipkali; to je glede stroškov prav koristna in za orglavca ročna iznajdba.

Ako se orgle primerjajo s stroški, mora se reči, da je slavna občina v Privlačini izvrstno dobro opravila, ter serčno želim, da bi bilo mogoče reči tudi orglarskemu mojstru g. Petru Potočniku, lepo Privlačino zapustivšemu, da se ni preveč — opeknel glede na to, da je mnogo več in bolje izveršil, kakor zapisnik zahteva, kar bode slavni gospodarski svet z vso občino vred gotovo ceniti vedel.

G. Potočnika pa, kateri se misli v Gorici naseliti, ne morem prehvaliti, ter ga živo priporočam vsakemu, kedor ga potrebuje (bodisi za orgle, ali za pravo in vbiranje glasovirov, harmonijev, Physharmonik i. t. d.) s prošnjo, da naj se gre vsak prepričati v Privlačino, da mu bode z mirnim srcem prepustil delo.

Ant. Hribar m. p.

Iz Goriške okolice 1. novembra. (Izv. dop.)
(Narodna veselica.) Minulo nedeljo so napravili Šempeterski rodoljubi prav zanimivo in veselo zabavo, v sicer temnih, pa v ta namen prav okusno okinčanih prostorih gospoda učitelja V. C., kateri se je v vsakem oziru, posebno pa kot pevovodja mnogo potrudil, da je bila veselica vseskozi dostojna in živa. Zbranih je bilo okoli 100 gostov obeh spolov. Domač možki zbor kmečkih in rokodelskih pevcev se je prav dobro obnašal, a še veliko mičnejše je postalo petje, ko so se v Kocijančičevih narodnih pesmih tudi njezni glasovi domačih deklet pridružili. Brez pretiranja smem trditi, da je bilo petje prav lepo vbrano in da je vzbudilo med gosti splošno, nenavadno zadovoljnost in veselje. — Med petjem nastopi en Goriški rodoljub ter navdušeno pozdravi navzoče Šempeterce, jim razloži korist narodnih društev in jih gorče vzbuja k narodnej zavednosti. Na to so jele kot iskre švigati razne napitnice veselega in resnega zadržaja. Nekdo se je spominjal obče priljubljenega Šempeterskega župana grofa Coronini-ja, kateri se zdaj kot državni poslanec poteza za državne in deželne koristi v Dunajskem parlamentu; — drugi je napil hrabrim bojevalcem za osvobojenje jugoslovanskih naših bratov i. t. d.

Med veselicjo je bila tombola s prav čednimi dobitki. — Sploh se je cela zabava vršila v prav narodnem duhu in brez najmanjšega nerada. Posebna hvala za to gre gospodoma A. S. in V. C., katera naj bi si tudi zanaprej prizadevala, da rešita narodni značaj naši prijazni vasi ter vzbudita v njej čvrsto narodno življenje. — V Goriški okolici imajo dobri narodni učitelji posebno obširno polje za uspeš-

no delovanje ne samo v šoli, ampak tudi med odraslo mladino: trebati tujo luliko iz domačega zrnja, tesati grbato surovino in vjavati z lepim, srca blažujočim petjem, s podučljivimi zabavami in po drugih primernih načinih nekoliko prepotrebne olikanosti tudi med kmečko in rokodelsko mladino. Z ljubeznijo za stvar in z resno voljo se lahko mnogo stori tudi tam, kder se je ptuščina uže globoko zarila v domače kroge in kder je začela surovost nadvlado dobivati nad prirojeno pohlevnostjo in dobrosrčnostjo našega ljudstva.

Iz Dornberga, 29. oktobra. (Izv. dop.) (Laška ljulka). Med najbolj obiskovanimi mlini na Vipavi je Dornberski, kamor krave in oslički s Krasa privažajo razna dobra zrna, pa tudi mnogo smeti in plev vmes. Pretekli teden je pa celó poštno kljuse iz laškega Tržiča, sem pritorilo žakelj ptuje ljulke z namenom, da bi se na tukajšnjem slavnem situ tako preresetala, da bi kot zapisnik in prošnja sranjskemu zboru v Brestovici ustrežala in to v dosego ločitev Brestoviške občine od slovenske sodnije v Komnu in nje pridružbe k italijanski sodnji v Tržiči (Monfalcone). Ali jasneje povedano: nek tukajšnji rodoljub je prejel iz Tržiča v italijanskem jeziku spisano prošnjo nameravajočo omcnjeno ločitev oziroma pridružbo, da bi jo prevel v italijansčino. Kako naivno! Prestoviški Slovenci naj bi se v svojem jeziku na prodaj ponudili Tržičkim Italijanom! Prav originalni so tudi uzroki, na katere se prošnja naslanja: „Brestovičani tergujejo s koprivkami (lesom za biče) edino le s Tržičem (? Op. ured.), v Komnu pa nemajo družega opravka, nego da tam davke plačujejo.“ Tedaj zaradi kupčije z biči naj bi se Slovenci Lahom pridružili? Mari za to, da bi zadnji z bičem Brestovičanom njihovo narodnost izbijali? Ker ne gre več po drugem potu, bi bilo tako sredstvo ne samo naj bolj kategorično, ampak skoro gotovo tudi uspešno, tako sklepa najbrže prebrisana tržiška butica — če ji ne roje zasebne špekulacije po možgih.

Dostavek dnevištvu: Da bi se dali Brestovičanje po tako robato izmešljenih razlogih zaslepiti, tega nikdar ne verjamemo; s tako prošnjo bi se osmešili pred vsem svetom, a bi tudi celemu poštenemu Krasu, čigar prebivalstvo se sicer všteta med najzanesljivejše Slovence, sramoto delali. Na drugi strani pa smo popolnem preverjeni, da bi se niti deželni zastop, niti vladne oblasti ne tako prošnjo ne ozirale. Letos dognana ločitev Opačjesele županije od Tržiškega okraja nam daja poročstvo, da vladajo v kompetentnih krogih vse drugačni nazori.

Politični pregled.

Dne 30. t. m. je bil v Pešti zbor ministrov obeh državnih polovic pod cesarjevim predsedništvom.

Pogajevanje z Nemčijo zaradi colne in trgovske pogodbe z Avstrijo je za zdaj pretrgano. Bismarkove tirjatve so prenapete, Avstrija se jim brez velike svoje škode ne more udati. Večina neodvisnih časopisov sklepa iz tega, da hoče Nemčija našo državo materijalno oslabilo — da bi dosledno tudi politično oslabela.

Predvčerajšnji telegrami poročajo, da sta

in nepričakovani novici ter so odšli domov, da so svojo pisano obleko slekli in črno oblekli *).

V XVIII. stoletju je bilo velike važnosti pozdravljanje vojnih ladij, kedar so se na morji srečevale. Še le proti koncu preteklega stoletja sta se zedinili Francija in Rusija, vsa mejusebna pozdravljanja opustiti. Sedaj se vojne ladije le še zaradi uljudnosti druga drugo pozdravljajo.

Znano je, kako so avstrijski princesinji Marijo Antonjeto in Luizo Ludoviku XVI. in Napoleonu I. kot nevesti izročili. Na Renu so postavili ladijo, ki je bila po sredi razdeljena. En del je bil francoski, drugi pa avstrijsko-nemški. V poslednjega so pripeljali nevesti, je ondi popolnoma slekli in potem skozi duri v francoski del ladije poslali, kder so je zopet po francosko opravili, da bi se tako vsa nemštva otresli.

Napoleon, ki je bil iz početka le republikan konzul, sprejel je kot cesar vse ceremonije drugih dvorov in je neizrečeno strogo pazil na izvrševanje etikete. Pripoveduje se, da je ukazal enkrat vso izdajo gothaškega almanaha konfiscirati, ker je stal v njem med vladajočimi knezi kot prvi vojvoda anhaltski in ne Napoleon. Vladarji so bili namreč po alfabetičnem redu razveršeni.

(Dalje.)

* Macaulay, Geschichte Englands, tretja ljudska izdaja nemška (Hartleben), XII. knjiga str. 149—48.

se ministra Auersperg in Lasser uže vrnila iz Pešte, kder sta se z ogerskim ministerstvom nekda dogovorila zaradi avtonomnih tarif. (Če je to res, po tem se je nadejati, da bo nagodba z Ogorsko skoro sklenjena.)

Hrvatski poslanci so šli v Pešto na posvetovanje o krajiškej železnici. Nekda bodo tudi odločno terjali pridruženje žrnanice k civilni Hrvatski.

Iz Srbije prihajajo vsa dan drugačne vesti, danes bojevite, jutre mir zagotavljajoče. Porti je srbska vlada na dotično vprašanje odgovorila, da oborožuje samo za to, ker hoče svoje meje braniti. — Mogoče je pa vendar, da hoče po lanskih nezdah omamljena in potrta Srbija počakati odločivne ruske zmage pri Plevni, predno se svojo vojsko prestopi turške meje.

Iz Petersburga se piše W. A.: Poročilo o zmagi nad Muktarjem je prišlo o pravem času, da potolaži občno nevoljo zaradi dosedanjega vojskovodstva. Srečen uspeh se pripisuje Obručevu, enemu ruskih najučenejših generalov, profesorju na Nikolajskej akademiji. Ruski patrijotizem se lepo kaže v skrbi in požrtvovanji za ranjence in za življenje vdov in sirot pahljovojakov.

Na Francoskem je položaj jako napet. Pri vsem tem pa ne manjka pri obeh strankah spravoljubnih elementov. Tudi sedanji vodja republikancev Grevy se všteta med take. Po vsakem načinu bo sedanja vlada zbornico odprla — po tem pa je verjetno, da odstopi in da se izvoli ministerstvo iz zbornične sredine ali iz senata. — Pri povolitvah dne 28. p. m. so bili izvoljeni 4 republikanci in 11 konservativcev. Zbornica je torej sestavljena iz 820 republikancev in 210 konservativcev.

Švajcarsko ljudstvo je 21. t. m. glasovalo zopet o treh postavah. Prva je fabriška postava, ki določuje enajsturno delo na dan v fabrikah in da mora fabrikant skrbeti za delavca če se je ponesrečil. Ta postava je bila s 14.000 glasovi večine sprejeta. Dve drugi postavi pa, o reorganizaciji vojske in volilnem glasovanju, je narod zavrgel.

V nemškem državnem zboru je vlada predložila načrt postave, po katerem bi se imelo skleniti posojilo 126 milijonov mark za javna poslopja.

Postava zastran obligatoričnega poduka, katero je sklenil italijanski parlament, vvede se že v tem letu v 6000 občinah.

Razne vesti.

Goriški magistrat prav strogo oskrbuje zdravstveno policijo. Culo-ov stroj za čiščenje stranišč po pnevmatičnem načinu je moral včeraj uže drugo prekušnjo prestajati pred tehnično-zdravstveno komisijo in sicer v tukajšnji magistratni hiši. Komisija je bila sestavljena iz dveh mestnih zdravnikov in mestaega inženirja. A bilo je navzočih tudi mnogo drugih gospodov po oknih in velika množica kmetov na dvoriščih. Dvakrat so napolnili cilindri, v katerem se odvažajo fekalne materije, prvokrat je bil v 10, drugič pa v 9 minutih napolnjen. Stroj se je v vsakem oziru obnesel in kolikor so gospodje komisariji natezali občutljive nosnice, vendar niso mogli smradu zavonjati. Pri vsem tem je določila komisija še drugo poskušnjo, katera bo danes v tukajšnji veliki kasarni. Mari je to zaradi tega, ker se je našel pogumen konkurent privilegiraneu društvu?

Na pokopališčih je bila na sv. svetih popoldne ogromna množica ljudi. Tudi včeraj je bilo mnogo obiskovalcev na okinčanih grobih. — Dr. Lavričeva gomila je bila prav okusno okinčana in cel dan so se gnjetili spoštovalci ranjcega in radovedneži okoli nje. Le Slavca ni bilo, da bi se bil spominjal svojega blazega soustanovnika.

V goriškem gledališču se začne 3. t. m. zimska sezona z dramatičnimi predstavami pod vodstvom Aleksandra Salvini.

Mestne kopelji podvzetnik toži v nekem tuk. italijanskem listu, da ima sleherni dan 12 gl. stroškov, a le 4 gl. dohodkov. Naši Italijani so za vsako novo napravo navdušeni, obetajoč jej najboljšo prihodnost, a ta navdušenost jim hitro mine in vsaka nova naprava začenja kmalo hirati. Sicer so pa tudi slabši časi krivi slabej občnej kupitij.

V mestnem gledališču se je minolo nedeljo produciralo tržaško društvo dramatičnih diletantov pod vodstvom E. Dominici. Predstavljalo je dobro, a igralcem je bilo poznati, da so diletantije kajti, obnašanje je bilo premehanično ter premalo naravno.

Zviti kokošji tatovi so obiskali preteklo saboto po noči naše Kromberžane. Mej tem, ko je neki ud kokošjega društva z domačim dekletom govoril, davili so drugi domače kokoši in pure, a ena teh nesrečnih živali jim uide po dvorišču in njen krik privabi par možakov, katera sta enega teh kokošarjev zasačila in ta je moral i druge pajdaše ovaditi. Kar pa nas naj bolj žali, je to, da smo zvedeli, da so bili mej temi kokošjimi tatovi tudi — solkanski kmečki fantje.

Ukradeni stebili dve ovci kmetu A. P. iz Štandreža v torek po noči. Zima se bliža in oni lenuhi, ki so do sedaj živeli od naravnih pridelkov, katerih sedaj ni, morajo si preskrbeti tudi kaj mastnega za želodec v dolgih pa mrzlih zimskih večerih.

Moč novega vina. Te dni je dobil nek gorški trgovec tri velike sode novega ogerskega vina. Eden teh sodov je bil premalo na vechi prevrtan in vinska moč je v Zagradu sé strašnim pokom dno ven vrgla ter 8 kvinčev madjarske kaplje šlo je — rakom žvižgat.

Dotični trgovec je moral ne samo vino, nego tudi vozino plačati, ker železnica ne prevzame nikake odgovornosti za tekočino, pošiljatelj pa navadno pošilja blago na prejemnikovo odgovornost.

Kmetijska šola. Dne 22 t. m. je bil na tukajšnji deželni kmetijski šoli izpit za sprejem onih mladenčev, kateri so prosili stipendijev. V ta namen se je oglasilo 8 Slovencev in 8 Italijanov. Stipendiji so se pa podelili šestim vsake narodnosti.

Požar. — Preteklo sredo popoldne sta zgorela na Vogerskem skedenj in senik lastnina g. barona Tacco—in to po neprevidnosti otrok, kateri so se z žveplenkami okoli poslopja norčevali. Škoda se ceni okoli 1500 gl.

Čudna ženitev se je vršila te dni v neki katol. cerkvi v Varšavi. Proti 7 uri zvečer se je zbrala velika množica — večinoma beračev pred cerkvi; kmalo po tem priropotajo nekatere kočije, katerim se radovedna množica umakne. Iz kočij se pada 6 praznično oblečenih oseb v bližnji farni urad in za četrt ure od tam v cerkev. Nevesta, 22 letna čvrsta gospica, ženin, 86 letni upognjen starček, in štiri gospodje kot priče se postavijo pred glavni altar, kder se kmalo začne ženitvanjska cerimonija. Orgle zadone in vbran zbor poje „Veni creator“; nevesta se hudo zajoče, ženin pa se neobčutno drugam ozira in bere se mu na obrazu želja, da bi bila stvar skoro končana.

Poroka je sklenjena, zakonska in svatje zapuste cerkev, kočije se odpeljejo: nevestina na desno, ženinova na levo.

O čudnem tem dogodku se je po mestu mnogo govorilo, dokler ni prišlo na dan, da je lepi mladi gospici zapustil nje bližnji sorodnik znamenito premoženje s pogojem, da ne more nastopiti dediščine, dokler se ne omoži. Za to so jo sorodniki neprestano nadlegovali, naj spolni pogoj in ponujali so jej moža, kateri jej pa ni bil nikakor po volji. Kaj stori mlada trmoglavka, da se odkriža nadležnikov? Necega jutra gre v cerkev in nagovori prvega berača, ki jej pride na proti, ali bi se ne hotel z njo poročiti. Obljubi mu 300 rubljev v dar in spodobno ženitvanjsko obleko — toda s pogojem, da po poroki ne sme več na njo uisiliti in je nikdar več videti. — Starec radostno osupnjen sprejme ponudbo, segneta si v roki in pogodba je bila sklenjena. — Mlada nevesta je prejela bogato dediščino in se odpravlja zdaj v druge dežele; srečnemu ženinu pa ni treba več pred cerkvijo sedeti in roko stezati po miloščini.

Izpred sodnije. — Izid kazenskih obravnav dne 17. t. m. pri c. k. okrožni sodnji v Gorici kot sodnemu dvoru I. stopnje:

I. Peter Lahainer od Ivana iz Trebevca, 25 leten, neoženjen, katoličan, krojač, nekaznovan in Anton Močnik od Jožefa iz Poč, katoličan, neoženjen, 19 leten, kmet, nekaznovan — sta dne 8. julija t. l. v hiši Antona Peternela v Zakriži, ko se je bil pri plesni veselici med fanti iz Labine in Poč prepir vnel, Ivana Flandra od Urbana tako hudo pretepla, da je vsled prejetih ran umerl; za to sta bila kriva spoznana težke telesne poškodbe in obsojena: Lahainer na 2 leti in Močnik na eno leto zapora.

II. Ivan Strukelj od Antona iz Vedrijana, 39 leten, oženjen, kmet, nekaznovan, je na večer 22. julija t. l. med prepikom, ki je bil nastal v lastni družini, svojega očeta s pestjo in s palico nekatere krute hudo udaril in za to ga je sodnja krivega spoznala težke telesne poškodbe ter obsodila na dva meseca ječe.

III. Andrej Merlak od Andreja iz Renč, katoličan, oženjen, 22 leten, zidar, nekaznovan, je dne 15.

julija t. l. med plesno veselico v Renčah sé sovražnim namenom in po zavratnem načinu s kozarcem Jerneja Perdič-a, ko je pri mizi vino pil, dvakrat za tilnik udaril ter ga hudo poškodoval; za to je bil krivega spoznan težke telesne poškodbe in obsojen na eden mesec težke, poostrene ječe.

Cerkev podrla. — Dne 25. t. m. po noči je strašanski ropot iz spanja zbudil prebivalce v Fiumičelu, v Cervinjanskem okraju. Cel stranski zid nove, še ne prav končane cerkve sv. Valentina se je sé streho vred poderl. Dobro, da se je to po noči zgodilo, ko ni bilo nikogar v cerkvi. Da bi se bilo poslopje posulo na pr. dne blagoslovljenja nove cerkve — koga ne pretresa groza, le misliti na tako strašno eventualnost? — Škoda znaša nekda okoli 15.000 gl. — Sodi se sploh, da je bil temelj slabo stavljen, vsled česar se je zid nekoliko vgreznil in na to poderl. To je velika nesreča za občino, katera je po večletnem trudu in mnogih žrtvah uže hrepnela po blagoslovljenji nove božje veže — in bo morala zdaj še mnogo trositi in dolgo čakati, predno se ji goreča želja izpolni.

Ponarejeni bankovci. Hlapec neke gostilne tik cerkve sv. Florijana v Ljubljani je pretekle dni pospravil pod streho in pri tej priliki našel dva ponarejena bankovca petaka, katerih jeden je bil popolnem izdelan, drugemu pa je bilo treba še dopolnjevanja. Razven tega je našel metalno ploščo z naslikano podobo bankovčev. Ko prinese svojo najdbo doli v gostilnico, svetuje mu neki v tej gostilnici vedno rad vince pijoči črevljar, naj, da ne bode imel sitnih potov, kar precej bankovce požge, kar hlapec i takoj stori. Drugi navzočni človek pa je šel in celo stvar ovadil pri policiji, ki zdaj preiskuje. Raznovrstne govornice, kdo je bankovce delal, trosijo se zdaj mej bližnjimi in daljnimi sosedi, in morda sum in hudobni jeziki tudi nedolžne zadevajo. N.

Turško ravnanje. — Iz Adrianoplja se piše turkoljubivej „K. Ztg.“ ta-le dogodba: Gršk gospodar iz Carigrada, ki ima posestva v Eski-Saghra, Kazanliku in Selimnem je pozval svojih osem oskrbnikov, da pridejo določenega dne na dogovore v Adrianopelj. Prišli so vsi in se nastanili vkupe v gostilni, kakor je bilo zmenjeno. Zvečer jih je takoj pozdravil gospodar ter določil drugi dan za pomenke. Ko ta otide, pride nekov policaj ter vpraša gostilničarja, koliko tujcev ima nocuj v svojej hiši. Dvajset, bil je odgovor. — Kakove narodnosti so? zapraša policaj potem. — Grkov jih je sedem, Židov pet, a Bolgarov osem. Ko to izve, takoj zahteva, da mu pokaže Bolgare, katerim ukaže, da gredo z njim k sodnji. Gostilničar se temu ustavlja ter pravi, da jih uže dalje časa pozna ter niso nikakovi rogovileži ali sploh državi nevarni ljudje. A vse ne pomaga nič in policaj se zagrozi, da, ako ne gredo dragovoljno z njim, poklical bode vojake, ki jih bodo tiralitijska. Naposled se vzdignejo in gredo z mirno vestjo, da niso nič zakrivali, s policajem. Druzega jutra pride gospodar ter vpraša po svojih ljudeh. Gostilničar mu pripove o njih osodi ter pristavi, da se še niso vrnil. Gospodar se je zelo srdil na gostilničarja, da je svoje goste tako pustil v nemar ter zahteval, da vsaj zdaj gre povprašat h komisiji po njih. Gostilničar otide, a ni mu bilo daleč hoditi, kajti kmalu je zagledal ob cesti vseh osem obešenih na vešalih — uže mrtvih.

Koliko je padlo v vojnah ljudi. V Krimскеj vojni leta 1854 so zgubili Francoska 95 tisoč 615 mož, v belnicah 400 tisoč, le 100 tisoč se jih je vrnolo pohabljenih in bolehnih domov, Angleska je zgubila 22 tisoč 182 mož, Piemont 2194 in Turčija 35 tisoč. Rusija sama proti vsem je zgubila 630 tisoč vojakov. Vseh vkupaj počiva v Krimu 784 tisoč 991 vojakov raznih narodov. Leta 1859 je zgubila Avstrija v Italiji 38 tisoč 650 vojakov, Francoska 17 tisoč 715 in Italija 6 tisoč 575 vojakov, skupaj 63 tisoč mož. Leta 1866 je zgubila Avstrija 10 tisoč mrtvih in 29 tisoč 310 ranjenih. Prusija 10 tisoč 887 mrtvih, 16 tisoč 177 ranjenih. Južna Nemčija je imela mrtvih 4000 mož, Italija mrtvih 6000. Vojna francosko-nemška je imela še huje zgube. Od leta 1854 pa do leta 1871 je bilo mrtvih vsled vojne en milijon vojakov. Koliko solz se je pretočilo za to ogromno zgubo, koliko je sirot postalo, to naj pomisli čestiti bralec sam.

Za pogorelce v Ročinj so darovali: Stef. Mozečič, vikar v Štjaku, in drugi dobrotniki 9 gl. 86 sol. — Vikar in občina v Doberdolu 5 gl. — Vikar in občina v Gor. Tribuš 2 gl. 70 sol.

Novejše vesti.

PETERBURG 1. nov. Oficijalno se iz Vizinkioja poroča 30. okt. Včeraj je iz Köpriköija prišla vest od generala Heimana, da se je 28. t. m. njegova kavalerija združila z ono generala Tergukasova in da goni Muktar-pašo, ki

se zad za Köprikiöi umika. Infanterija generala Tergukasova se pomika naprej, da se z ono generala Heimana združi.

LONDON 1. nov. „Daily Telegraph“ poroča iz Erzeruma: Turška armada se je iz Hasan-kale nazaj pomaknila in je defenzivno pozicijo na visočinah vzhodno od Erzeruma zasela. Turško ariérgardo, ki je bila ostala v Hasankale, so Rusi odrezali in dva bataljona ujeli.

Naznanilo.

Podpisani kupujejo šinak ali roj (zmljet v prah) po prav dobri ceni in plačujejo točno. Kedor ima kaj tega blaga na prodaj, naj pismeno naznani ceno in množino

Jos. Pipan & Comp.
v Trstu.

Zvezki za pisne vaje v ljudskih šolah.

Z ozirom na to, da so sev preteklem šolskem letu zares z izvrstnim uspehom rabili novi zvezki za vaje v pisanji, katere je potrdilo visoko c. k. dež. šolsko svetovalstvo goriško za rabo na ljudskih šolah, napravila se je za šolsko leto 1877—78 zopet velika množina takih zvezkov šte. 1 in 2.

Prodajajo jih bukvarji: Dase — Henrik Fillak — in Wokulat na Travniku po 1 gl. 25 kr. sto, na drobno pa ne nad poldrugi krajcar vsak zvezek.

Hiša na prodaj v Solkanu

ležeča na veliki cesti, obstoječa iz prostorne sobane, 8 sob, velike štale, kleti in drugih prostorov; velikega dvorišča in verta,

posebno pripravna za gostilnico.

Natančnejša pojasnila v tej zadevi podaja lastnica Katarina Batistič-Verdikon v Solkanu.

Gostilna

pri

ZLATEM JELENU

v Gorici nasproti škofije

je zopet odprta in sicer je vsa pre-narejena in prav primerno opravljena. To naznanjam uljudno slavnemu občinstvu z dostavkom, da bom vedno skrbel za dobre jedi in pijače po spodobnih cenah, za točno postrežbo bodisi v jedilnicah kakor v spalnih sobah in da bode tudi za vznike prav dobro preskrbljeno. Za to se nadejam, da me bodo p. n. gosti s pogostim obiskovanjem blagohotno podpirali.

K. A.